

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 เป็นกฎหมายแม่บทที่ได้กำหนดไว้ในมาตรา 43 บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย และมาตรา 80 (3) ได้กำหนดให้รัฐดำเนินการตามแนวนโยบายด้านการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกกระดับและทุกรูปแบบ ให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม จัดให้มีแผนการศึกษาแห่งชาติ มีกฎหมายเพื่อพัฒนาการศึกษาของชาติ จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ก้าวหน้าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก รวมทั้งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกของความเป็นไทย มีระเบียบวินัย คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม และยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข สนับสนุนการค้นคว้าวิจัยศิลปวิทยาต่าง ๆ เร่งรัดพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาประเทศ พัฒนาวิชา ชีพครูและส่งเสริม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปวัฒนธรรมของชาติ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 142) สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 และฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553 มาตรา 22 ได้กำหนดไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถพัฒนาตามศักยภาพ และมาตรา 24 ได้กำหนดการจัดกระบวนการเรียนรู้อันให้โรงเรียนดำเนินการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะ กระบวนการคิดการจัดการเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหาจัดกิจกรรมให้กับผู้เรียน ได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติได้ คิดเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม ที่เอื้อต่อการเรียนการสอนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการ

เรียนรู้และมีความรอบรู้ จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้น ได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ (สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2549 : 78-79)

การบริหารงานวิชาการ ในยุคปฏิรูปการศึกษา โรงเรียนและสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาจะมีโอกาสตัดสินใจมากขึ้น ทั้งนี้เป็นไปตามหลักการกระจายอำนาจทางการศึกษาที่
สถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารับผิดชอบการบริหารงานวิชาการ โดยตรงเป็น
เรื่อง ที่สถานศึกษาและสำนักงานคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาจะต้องปรับตัวอย่างมาก
ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องรู้เข้าใจ และมีทัศนคติเกี่ยวกับการบริหารวิชาการ โดยเฉพาะในเรื่อง
ของการบริหารหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น และโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จ
ในการบริหารวิชาการ ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำทางวิชาการ ทั้งทางด้านหลักสูตรและการเรียนการ
สอน ซึ่งหมายความว่าผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายต้องรู้และเข้าใจกรอบแนวคิดของ
หลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐาน และกระบวนการทำหลักสูตรสถานศึกษาเป็นอย่างดี จน
สามารถนำไปดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่เป็นไปตามกรอบหลักสูตรแกนกลาง
และในขณะเดียวกัน ก็สนองความต้องการ ความสนใจ และศักยภาพของผู้เรียน ผู้ปกครอง
ชุมชน และท้องถิ่น รวมทั้งสามารถนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติอย่างมีคุณภาพ ด้วยการจัด
กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีการเรียนรู้ที่เหมาะสม
และการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ที่เพียงพอเหมาะสม (ปัญญา แก้วเกียรติ และสุภัท
พันธ์พัฒนากุล. 2545 : 10)

การจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคนไทยให้มีความพร้อมอยู่ในสังคม ได้อย่างมีคุณภาพถือ
ว่าเป็นภารกิจที่สำคัญของชาติ ถ้าจะจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น จะต้องอาศัยปัจจัย
หลายประการ เช่น บุคลากรอันได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน นักเรียน งบประมาณ การจัดการ
หลักสูตร สื่อการศึกษา การจัดกิจกรรมการเรียน ซึ่งในส่วนของหลักสูตร นับว่าเป็นปัจจัยที่
สำคัญยิ่งปัจจัยหนึ่งในกระบวนการจัดการศึกษา เปรียบเสมือนเข็มทิศชี้แนะว่าเราจะต้องจัด
เนื้อหา กิจกรรมอะไร อย่างไร เพื่อให้ให้นักเรียนมีคุณสมบัติอย่างไร ทั้งด้านความรู้ ทักษะ และ
เจตคติ การดำเนินการใด ๆ ที่ต้องการประสิทธิภาพและประสิทธิผล จำเป็นต้องมีการวางแผน
อย่างมีระบบโดยใช้หลักวิชา ประสบการณ์และความคิดเห็นของคณะผู้ดำเนินงานในการจัด
การศึกษาเช่นกัน มีการวางแผนอย่างเป็นกระบวนการ มีขั้นตอน เริ่มตั้งแต่การศึกษา
องค์ประกอบทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง ฯลฯ ศึกษาข้อมูลในอดีต ปัจจุบันรวมทั้งแนวโน้ม
ในอนาคต ด้วยวิธีการต่าง ๆ อย่างหลากหลายเพื่อให้ได้ผลสรุปของข้อมูลเหล่านั้นมาใช้ในการ
พิจารณาตัดสินใจกำหนดนโยบาย หลักการ สำหรับเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน ได้เป็นแผน

หลักของการจัดการศึกษา ซึ่งรวมกำหนดไว้เป็นแต่ละระดับการศึกษา การดำเนินการให้แผนหลักของการจัดการศึกษา ได้มีแนวทางไปสู่การปฏิบัติจึงจำเป็นต้องมีหลักสูตร อันเป็นการกำหนดจากส่วนกลางเป็นแนวกว้างสำหรับคนทั้งประเทศ หลักสูตรจึงเป็นผลของการแปลงนโยบาย หลักการวางแผนการศึกษาชาติไปสู่การปฏิบัติในสถาบันการศึกษาระดับต่าง ๆ หลักสูตรเป็นเครื่องชี้นำในการจัดเนื้อหาและประสบการณ์ต่าง ๆ ให้กับผู้เรียน หลักสูตรจึงเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษา โดยส่วนกลางกำหนดขอบข่ายเป็นแกนหลัก เพื่อให้แต่ละท้องถิ่นนำไปพัฒนาให้เกิดความเหมาะสมกับสภาพและความต้องการต่อไป (วิชัย ประสิทธิ์วิฒม์เวชช์. 2542 : 9)

การพัฒนาการศึกษาของชาตินั้นต้องคำนึงถึงองค์ประกอบหลายประการด้วยกัน องค์ประกอบที่สำคัญที่สุดและเป็นหัวใจของการจัดการศึกษา คือ หลักสูตรซึ่งเป็นเครื่องมือในการแปลงจุดมุ่งหมายและแปลงนโยบายของการศึกษาของชาติไปสู่การปฏิบัติ หลักสูตรเป็นเสมือนทางเสื่อที่กำหนดทิศทางหรือชี้นำในการจัดความรู้และมวลประสบการณ์ให้แก่แก่นักเรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาไปสู่จุดหมายเดียวกัน หลักสูตรเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษาและเป็นเครื่องมือชี้วัดความเจริญของชาติ หลักสูตรที่เหมาะสม ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ คนในประเทศนั้นย่อมมีความรู้และศักยภาพในการพัฒนาประเทศได้อย่างเต็มที่ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 3)

การพัฒนาและใช้หลักสูตรจะประสบความสำเร็จได้ จำเป็นต้องอาศัยการบริหารจัดการหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องมีความเข้าใจที่ชัดเจนตรงกันเกี่ยวกับหลักสูตร รวมทั้งเข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ของตนเอง และสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน การบริหารจัดการหลักสูตร ในยุคปัจจุบันซึ่งมีการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นและสถานศึกษา ให้มีส่วนร่วมคิดร่วมตัดสินใจในการพัฒนาหลักสูตรของตนเองนั้น ต้องอาศัยการเปลี่ยนแปลงแนวคิด วิธีการ รูปแบบ และปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์(Paradigm shift) จากกรอบแนวคิดเดิม สู่แนวคิดใหม่ ความรู้ใหม่ วิธีการบริหารจัดการ และ แนวปฏิบัติใหม่ ๆ ซึ่งต้องมีความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กันหลายระดับ ตั้งแต่ระดับชาติ ระดับท้องถิ่น และระดับสถานศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2551 : 1)

เด็กปฐมวัยถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของการจัดหลักสูตร การเรียนการสอน โดยมองว่าเด็กทุกคนเป็นผู้ที่มีความสามารถเฉพาะตัวที่แตกต่างกัน ไปในแต่ละบุคคล ดังนั้น การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจึงควรมีรากฐานมาจากการจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมกับระดับพัฒนาการ และพื้นฐาน

ทางครอบครัวของเด็กแต่ละคน โดยมุ่งพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวมทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา ภาษา ความคิดสร้างสรรค์ รวมตลอดถึงพัฒนาการด้านสังคม และอารมณ์ (นภเนตร ชรรณบวร. 2549 : 3 - 7)

ภายใต้กระแสประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งในกลุ่มของประเทศสมาชิกอาเซียนที่ต้องเตรียมความพร้อมเพื่อก้าวสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ในปี 2558 โดยต้องส่งเสริมให้คนไทยในประเทศมีความรู้ ความเข้าใจที่ดีต่อภูมิภาคหลังทางประวัติศาสตร์ เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ของประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อสร้างความเข้าใจอันดี และเตรียมความพร้อมในการแข่งขันในตลาดเสรีที่กำลังจะเกิดขึ้น ทั้งนี้ระบบการศึกษาของไทยต้องมีการเปลี่ยนแปลงเพื่อตอบสนองต่อการเป็นประชาคมอาเซียน โดยเน้นปลูกฝังจิตสำนึก ความเป็นเอกภาพของอาเซียนแก่เยาวชนให้เกิดความสามัคคีและร่วมสร้างความแข็งแกร่งให้กับประชาคมอาเซียน การศึกษานับว่ามีบทบาทสำคัญและเป็นแกนหลักแห่งการสร้างประชาคมอาเซียนใน 3 เสาหลักแห่งการพัฒนา คือ 1) ด้านการเมืองและความมั่นคง 2) ด้านเศรษฐกิจ และ 3) ด้านสังคมและวัฒนธรรม การขับเคลื่อนด้านการศึกษาจึงเป็นพื้นฐานสำคัญแห่งการพัฒนาสู่การเป็นประชาคมอาเซียนอย่างแท้จริง โดยการบูรณาการการเรียนรู้เพื่อสร้างและพัฒนาเด็ก เยาวชน และประชาชนให้มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะและมีเจตคติที่เหมาะสมกับการเป็นสมาชิกของประชาคมอาเซียน การจัดการศึกษาปฐมวัยเพื่อเตรียมเด็กสู่ประชาคมอาเซียนนั้น จำเป็นต้องเน้นการบูรณาการสู่การศึกษาอย่างครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน เพื่อให้สอดคล้องกับคุณลักษณะของเด็กไทยในประชาคมอาเซียน ตามนโยบายการศึกษาชาติว่าด้วยเรื่องการเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ในปี 2558 กล่าวคือ คุณลักษณะด้านความรู้ ทักษะกระบวนการและเจตคติ ซึ่งตัวชี้วัดคุณภาพเด็กในระดับต่าง ๆ จะวัดจากคุณลักษณะทั้ง 3 ด้านดังกล่าว ดังนั้น การจัดการศึกษาปฐมวัยเพื่อให้สอดคล้องกับแนวนโยบายของชาติจึงจำเป็นต้องเตรียมความพร้อมตามคุณลักษณะของเด็กไทยในประชาคมอาเซียน ซึ่งสามารถจัดการศึกษาเพื่อบูรณาการในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย การปรับปรุงเนื้อหา หน่วยการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสม และการเตรียมเด็กสู่ความเป็นสากลด้วยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร รวมทั้งการเตรียมความพร้อมทักษะด้านต่าง ๆ เพื่อการเรียนรู้และดำรงชีวิตท่ามกลางความหลากหลายทางวัฒนธรรมของประชาคมอาเซียน นอกจากนี้แล้ว การสร้างความเข้าใจต่อตนเองต่อวัฒนธรรม ความสามัคคีและความเป็นคนไทย รวมถึงการถ่ายทอดวัฒนธรรมอันดีงามสู่ประชาคมอาเซียน และคงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ของชาติ ก็มีความสำคัญเช่นเดียวกัน ดังนั้น เด็กปฐมวัยจึงควรได้รับ

ประสบการณ์การเรียนรู้ การพัฒนาทักษะที่จำเป็นและได้รับการเสริมสร้างเจตคติที่ดีตั้งแต่ยังเล็ก เพื่อการเป็นสมาชิกในกลุ่มประเทศอาเซียนอย่างเหมาะสม และคงคุณค่าเอกลักษณ์และความเป็นชาติไทยให้ยั่งยืนสืบไป จึงจะนับว่าเด็กไทยมีความสมบูรณ์พร้อมในทุกด้านของชีวิต ทั้งมิติทางร่างกาย จิตใจ และปัญญา (นิติตุษฎ์บัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาระดับปฐมวัย คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2555 : 1)

โรงเรียนเทศบาลบูรพาพิทยาคาร เป็นโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีโครงสร้างการบริหารงานวิชาการคือ งานหลักสูตรสถานศึกษา งานจัดการเรียนการสอน การแนะแนวทางการศึกษา งานวิจัย วัดประเมินผล งานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา งานสื่อ นวัตกรรมแหล่งเรียนรู้ งานนิเทศการศึกษา งานประกันคุณภาพการศึกษา งานส่งเสริมความรู้ ด้านวิชาการแก่ชุมชน งานประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น งานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาและงานข้อมูลสารสนเทศ ผู้วิจัยในฐานะเป็นครูผู้สอนระดับปฐมวัย และรับผิดชอบเป็นคณะกรรมการฝ่ายวิชาการระดับปฐมวัย จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนทำให้ทราบว่าผู้บริหารของโรงเรียน ครูผู้สอนระดับปฐมวัย และผู้ปกครอง ต่างก็พบปัญหาของหลักสูตรที่ใช้อยู่เป็นหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมานานแล้วทั้งยังมีเนื้อหาไม่ครอบคลุมเกี่ยวกับเรื่องเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของเด็กปฐมวัยซึ่งจะเกิดขึ้นในปี 2558 รวมถึงนโยบายกระทรวงมหาดไทยได้กำหนดให้สถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มาตรฐานที่ 5 สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ ตัวอย่างที่ 5.1 สถานศึกษาจัดทำและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาการศึกษาปฐมวัยให้เหมาะสมกับเด็ก และบริบทของท้องถิ่นสู่ประชาคมอาเซียน (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย, 2557 : 2) ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อเด็กปฐมวัย และเป็นแนวทางการพัฒนาหลักสูตรแก่โรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย โรงเรียนเทศบาลบูรพาพิทยาคาร สังกัดเทศบาลเมืองมหาสารคาม

2. เพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน
โรงเรียนเทศบาลบูรพาพิทยาคาร สังกัดเทศบาลเมืองมหาสารคาม

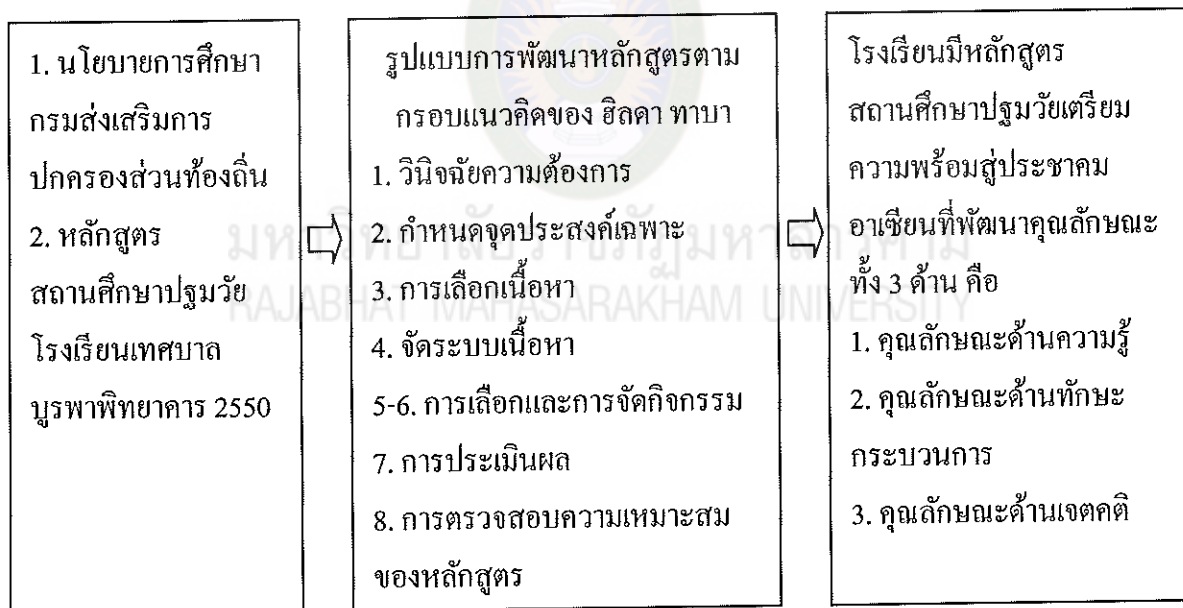
กรอบแนวคิดการวิจัย

เนื้อหาในการวิจัยครั้งนี้ มุ่งบริหารจัดการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยเพื่อ
เตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน โรงเรียนเทศบาลบูรพาพิทยาคาร สังกัดเทศบาลเมือง
มหาสารคาม โดยยึดกรอบแนวคิดของ ฮิลดา ทาบา (Hilda Taba. อ้างถึงใน รุจิรี ภู่อาระ. 2545 :

61) ผู้วิจัยมุ่งพัฒนาคุณลักษณะทั้ง 3 ด้าน คือ

1. คุณลักษณะด้านความรู้
2. คุณลักษณะด้านทักษะกระบวนการ
3. คุณลักษณะด้านเจตคติ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวคิด ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยดังนี้

1. ขอบเขตผู้ร่วมวิจัยและผู้ให้ข้อมูล

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย โรงเรียนเทศบาลบูรพาพิทยาคาร สังกัดเทศบาลเมืองมหาสารคาม

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ครูผู้สอนระดับปฐมวัย จำนวน 5 คน

ระยะที่ 2 พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยเพื่อเตรียมความพร้อมผู้ประชาคมอาเซียน โรงเรียนเทศบาลบูรพาพิทยาคาร สังกัดเทศบาลเมืองมหาสารคาม

1.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 9 คน

1.2 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญประเมินร่างหลักสูตร จำนวน 9 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งบริหารจัดการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยเพื่อเตรียมความพร้อมผู้ประชาคมอาเซียน โรงเรียนเทศบาลบูรพาพิทยาคาร สังกัดเทศบาลเมืองมหาสารคาม โดยเน้นพัฒนาคุณลักษณะทั้ง 3 ด้าน คือ

2.1 คุณลักษณะด้านความรู้

2.2 คุณลักษณะด้านทักษะกระบวนการ

2.3 คุณลักษณะด้านเจตคติ

3. ขอบเขตด้านสถานที่

สถานที่สำหรับการวิจัย ได้แก่ โรงเรียนเทศบาลบูรพาพิทยาคาร สังกัดเทศบาลเมืองมหาสารคาม

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การบริหารและพัฒนาหลักสูตร หมายถึง กระบวนการทำงานร่วมกันของคณะบุคคล โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะที่แน่นอนในการทำงาน การพัฒนาหลักสูตรเดิมหรือสร้างหลักสูตรขึ้นมาใหม่ ซึ่งมีกระบวนการและรูปแบบที่คล้ายคลึงกันเริ่มจากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่จะนำมาเป็นข้อมูลในการพัฒนา กำหนดจุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระที่จะนำมาจัดทำหลักสูตรและประเมินผลหลักสูตรเพื่อดูประสิทธิภาพของหลักสูตรที่จัดทำขึ้น จากนั้นมีการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรเพื่อให้ได้หลักสูตรที่มีคุณภาพ

2. **หลักสูตรสถานศึกษา** หมายถึง แผนหรือแนวทางหรือข้อกำหนดของการจัดการศึกษา ที่จะพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ โดยส่งเสริมให้แต่ละบุคคลพัฒนาไปสู่ศักยภาพสูงสุดของตน รวมถึงลำดับขั้นของมวลประสบการณ์ที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้สะสมซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนนำความรู้ไปสู่การปฏิบัติได้ ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ด้วยตนเอง รู้จักตนเอง มีชีวิตอยู่ในโรงเรียน ชุมชน สังคม และโลกอย่างมีความสุข

3. **การเตรียมพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน** หมายถึง องค์ความรู้การเตรียมพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ

3.1 **ด้านความรู้** หมายถึง เด็กมีความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสัญลักษณ์ คำขวัญ เพลง ชื่อประเทศ ธงชาติ สัตว์ประจำชาติ อาหารประจำชาติ และดอกไม้ประจำชาติ เงินตรา คำทักทาย ชื่อเมืองหลวง และสถานที่ท่องเที่ยวของประเทศอาเซียน

3.2 **ด้านทักษะ/กระบวนการ** หมายถึง เด็กมีความสามารถในการพูดภาษาอาเซียน ตามศักยภาพ มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเบื้องต้นอย่างสร้างสรรค์ มีความสามารถแก้ปัญหาอย่างสันติวิธี ทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่น มีความสามารถในการจัดการและควบคุมตนเอง

3.3 **ด้านเจตคติ** หมายถึง เด็กมีความภูมิใจในความเป็นไทย และความเป็นอาเซียน ร่วมกันรับผิดชอบต่อประชาคมอาเซียน มีความตระหนักในความเป็นอาเซียน ยอมรับความแตกต่างด้านศาสนา และประเพณีวัฒนธรรมของประเทศอาเซียน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้บริหาร คณะครู ได้ทราบสภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย โรงเรียนเทศบาลบูรพาพิทยาคาร สังกัดเทศบาลเมืองมหาสารคาม
2. ได้หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน โรงเรียนเทศบาลบูรพาพิทยาคาร สังกัดเทศบาลเมืองมหาสารคาม
3. จากหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนจะสามารถทำให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กระดับปฐมวัยให้มีความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน ในปี 2558